

Welzijn Lansingerland

Waar samenzijn overgaat
in saamhorigheid
en gezelligheid bijdraagt
aan gezondheid

Koersplan 2024 -2028

Inhoud

Missie en visie	2
Inleiding.....	4
Over Welzijn Lansingerland.....	5
Ontstaan.....	5
Wat maakt ons sterk	5
Wat is onze achilleshiel	6
Doelen.....	6
In een notendop.....	6
Thema 1 - Preventief versterken van sociale netwerken.....	8
Thema 2 - Leefstijl en vitaliteit.....	11
Thema 3 - Eenzaamheid en armoede	14
Thema 4 - Mentaal welzijn.....	16
Thema 5 - Dekkend aanbod.....	18
Thema 6 - Behoud voldoende beroepskrachten en vrijwilligers	20
Tijdstabel implementatie	22
Risico's	23
Realisatie en implementatie.....	24
Wat hebben we nog meer te doen?	25

Gedicht voorpagina:
Arie van Driel en
Gerjo Goudriaan

Missie en visie

Missie

Wij streven naar welzijn voor iedereen in Lansingerland.
Wij dragen bij aan saamhorigheid, gezondheid, zelfredzaamheid en onafhankelijkheid.

Visie

Welzijn Lansingerland draagt bij aan een lokale samenleving waar voor iedereen een netwerk dichtbij is. Hierdoor kan iedereen samen zijn en samen doen.
Als ideaal zien wij veerkrachtige gemeenschappen waarin men elkaar ziet en steunt.

Voor mensen die het onvoldoende lukt om deel uit te maken van een goed netwerk, bieden wij vrijwilligers en beroepskrachten die ondersteuning kunnen bieden op praktisch en sociaal niveau.

Voor wie doen we dat?

Voor alle leeftijden hebben wij Buurtbemiddeling, Mantelzorgondersteuning en het Vrijwilligers informatiepunt.
Voor inwoners ouder dan 67 jaar hebben wij informatie en advies,
Voor inwoners ouder dan 55 jaar faciliteren en initiëren wij activiteiten en praktische ondersteuning.
Wij stellen onze accommodaties beschikbaar voor alle leeftijden.

Hoe houden wij onze dienstverlening passend en adequaat

Door persoonlijke aandacht, toegankelijkheid en samenwerking bereiken wij vele inwoners.
Wij luisteren, horen en signaleren en houden zo rekening met de behoeften en mogelijkheden van onze inwoners, samenleving en maatschappij.
We hebben voldoende ogen en oren in heel Lansingerland vanuit onze 5 locaties in Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk. Ogen en oren van ruim 400 vrijwilligers, 25 personeelsleden en veel samenwerkende partners.

Wat vinden we belangrijk?

Voor ons zijn onafhankelijkheid, eigen regie, keuzemogelijkheid, en samenredzaamheid de ingrediënten voor een samenleving waar senioren langer dan ooit zelfstandig moeten wonen.
We sluiten hiermee naadloos aan bij het beleidsstuk 'Vitaal en waardig ouder worden' van gemeente Lansingerland.

Welke koers volgen we?

Voor de komende jaren hebben wij zes thema's gekozen waardoor we onze missie en visie beter gestand kunnen doen. Deze zijn beschreven in dit Koersplan.

De thema's zijn

1. Preventief versterken sociale netwerken
2. Leefstijl en vitaliteit
3. Eenzaamheid en armoede
4. Mentaal welzijn

5. Dekkend aanbod
6. Behoud voldoende beroepskrachten en vrijwilligers

We helpen voorkomen dat hulpvragen zorgvragen worden: we zetten in op leefstijl, leefomgeving, zelf-en samenredzaamheid.

Inleiding

Welzijn Lansingerland heeft met medewerkers, bestuur en stakeholders voor de periode 2024-2028 een nieuw koersplan gemaakt wat rust en richting geeft en vanaf 2027 kan worden geactualiseerd.

Wat ging hieraan vooraf?

Het vorige koersplan was geldig tot en met 2018. Daarna is het door omstandigheden niet gelukt om tot een nieuwe koers te komen of de bestaande koers te actualiseren.

Proces

Directie, bestuur en personeel hebben in 2023 bepaald welke thema's de komende jaren voor ons van belang zijn. Dit zijn thema's die voor ons urgenter zijn dan andere thema's.

Deze thema's zijn bevestigd en aangevuld door onze stakeholders.

De gemeente heeft aangegeven dat de thema's passen bij haar programma, beleidsdoelen en wettelijke taken.

Welzijn Lansingerland dient elk jaar een werkplan in gebaseerd op de prestatieafspraken die met de gemeentezijn gemaakt. Op basis hiervan wordt subsidie aan ons verstrekt.

Het koersplan heeft impact op elk van deze prestatieafspraken, op elk team van medewerkers en vrijwilligers.

Het zijn uitdagingen, nieuwe randvoorwaarden en soms een andere manier van werken.

Over Welzijn Lansingerland

Ontstaan

Lokaal

Meer dan twintig jaar geleden waren er drie ouderencommissies die door de gemeente ondersteund werden. Zij kregen geld voor accommodaties en voor een klein aantal uren beroeps ondersteuning. Het doel was om senioren te helpen op het vlak van administratie, financiën en communicatie. De dorpen waren kleiner, ons kende ons. De individualisering die in steden plaats vond deed hier trager zijn intrede. De inwoners waren hecht en keken naar elkaar om.

Van onderop en van bovenaf

Later werden aan deze in de dorpen ontstane commissies taken overgedragen die voortkwamen uit het gezondheidsbeleid van de gemeente en het in werking treden van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De gemeente kreeg in 2015 van rijksweg de wettelijke plicht uitvoering te geven aan mantelzorgondersteuning en de zelfredzaamheid en het welzijn van ouderen te bevorderen. De gemeente zorgde voor de noodzakelijke urenuitbreiding om hier uitvoering aan te geven.

Als gevolg hiervan werd Welzijn Lansingerland naast alle bestaande activiteiten en praktische hulp ook de aangewezen partij voor het Mantelzorgsteunpunt, beweegactiviteiten voor 55+, en ouderenadvies.

Uitbreiding taken

Er kwamen vanuit de plaatselijke overheid nog meer taken bij zoals buurtbemiddeling, het versterken van de inzet van vrijwilligers in het algemeen van Lansingerland, preventieve dagbesteding en meer.

Deze commissies zijn stichtingen geworden en 15 jaar geleden gefuseerd tot Stichting Welzijn Lansingerland.

Nu heeft onze stichting 12,3 FTE aan beroepskrachten en 400 vrijwilligers die minstens een uur per week actief zijn.

Wat maakt ons sterk

Geworteld in de gemeenschap

Door onze aanwezigheid in alle kernen op vijf locaties, door de netwerkmogelijkheden van 22 personeelsleden en 400 vrijwilligers, door het wekelijks zien van heel veel bezoekers, en door het samenwerken met alle andere beroepskrachten in de zorg en andere maatschappelijke organisaties zijn wij de ogen en oren in de drie dorpen, Lansingerland.

We zijn een spin in het web. Wij hebben een relevant netwerk in Lansingerland.

Dat is van waarde voor ons en voor vele andere partners in het sociaal domein. We hebben een groot draagvlak in de samenleving.

Integraal elkaar versterkend aanbod

De verschillende onderdelen van ons aanbod, de activiteiten, ondersteuning, advies en informatie versterken elkaar. De vele ontmoetingsactiviteiten zijn vindplaatsen voor onze

professionals. Anderzijds, de meeste ouderen zijn vroeg of laat mantelzorgers en kennen nu vaak al onze beroepskrachten die in de buurt werken van de ontmoetingsactiviteiten. We zijn bekende gezichten en laagdrempelig te bereiken voor informatie en hulp.

Klein en hecht

Onze beroepskrachten en vrijwilligers ervaren ons als een hecht team. Een warm bad. Voor velen is het fijn om bij ons te horen. En dat is een belangrijke drijfveer voor veel vrijwilligers. Ons vrijwilligersaantal is stabiel en stijgt zelfs licht. Omdat we een kleine en platte organisatie zijn, zijn we ook flexibel en wendbaar.

Wat is onze achilleshiel

We zijn klein en hebben weinig overhead. De punten op de 'i' zetten en zelf beleid ontwikkelen kost ons inspanning. Onze samenwerkingskracht compenseert echter deze kwetsbaarheid. Door samen te werken met regiopartners voorzien we in vervanging bij ziekte en verwerven we nieuwe inzichten om te kunnen blijven ontwikkelen.

Er zijn ook vrijwilligers die zich minder herkennen in Lansingerland. Maar wel graag betrokken zijn bij hun eigen woonkern.

Zoals dat de komende decennia voor alle organisaties geldt, zal de vraag naar ons aanbod toenemen maar onze inzet aan beroepskrachten en vrijwilligers zal naar verwachting gelijk blijven.

Doelen

Volgens de statuten

Welzijn Lansingerland wil, met al haar ten dienste staande middelen, de maatschappelijke participatie van mensen bevorderen, met speciale aandacht voor kwetsbare mensen en ruimte voor en betrokkenheid van de meer zelfredzamen. Welzijn Lansingerland fungeert daarbij als schakel tussen mens en samenleving, voor wie dat nodig heeft, op een manier die bij hem of haar past.

Beleid gemeente, prestatieafspraken

Wij accepteren jaarlijks een opdracht van de gemeente. De opdracht is geformuleerd in diverse prestatieafspraken. Deze geven uitvoering aan het sociaal beleid van de gemeente. Wij krijgen hiervoor gemeentelijke subsidie.

Voor een klein deel formuleren wij prestatieafspraken met andere partijen. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met het ministerie van volksgezondheid en met ziektekostenverzekeraar DSW.

In een notendop

Al onze inzet is gericht op het versterken van de saamhorigheid in Lansingerland en omkijken naar elkaar. Dit varieert van de inzet van burenbemiddelaars, de bingo en biljart, het aanmoedigen tot het doen van vrijwilligerswerk in Lansingerland, het bieden van een luisterend oor en advies aan mantelzorgers, het advies aan kwetsbare inwoners tot de koffie en de warme

Met opmerkingen [se1]: nog even naar deze zin kijken. komt een beetje uit de lucht vallen. herkennen vrijwilligers zich niet in Lansingerland breed? Ik denk dat dit voor veel vrijwilligers geldt, dat zij het liefst in eigen woonkern actief zijn? Misschien kan deze zin er we uit?

maaltijd! Met als klinkend resultaat dat inwoners zo lang als mogelijk zelfstandig kunnen functioneren.

Thema 1 - Preventief versterken van sociale netwerken ¹

Toelichting en uitdaging

Wanneer je in je directe omgeving voldoende mensen kent helpt dat bij langer zelfstandig wonen en het verminderen van gevoelens van eenzaamheid. Bewoners uit wijken of straten waar men elkaar kent bieden elkaar meer hulp en sociale geborgenheid.

In steden met probleemwijken wordt geëxperimenteerd met diverse aanpakken om tot verbinding te komen. In Lansingerland zijn geen probleemwijken maar er zijn wel gebieden met meer oudere inwoners. Volgens cijfers van het CBS is eenzaamheid hier een risico.

Ontwikkelingen die landelijk spelen zijn enerzijds de toenemende vergrijzing en anderzijds het toenemend personeelstekort om aan de zorg- of begeleidingsvraag van ouderen te voldoen. Versterking van sociale netwerken, waardoor mensen meer naar elkaar omkijken en elkaar helpen is een van de oplossingen om het dreigend tekort aan hulp en ondersteuning van de ouderen te voorkomen.

Welzijn Lansingerland vindt het belangrijk om versterking van het sociale netwerk uit de mensen zelf te laten komen. De rol van Welzijn Lansingerland hierin is uitnodigend, bemiddelend, verbindend en faciliterend.

Uit onderzoek is gebleken dat er drie belangrijke instrumenten zijn om sociale netwerken te versterken:

a. Een plek om naar toe te gaan, een sociale basis

Wanneer we de kaart van Lansingerland bekijken zien we dat er een goede spreiding bereikt is met de vijf locaties waar we actief zijn. Rondom onze locaties wonen veel senioren. Deze locaties vormen samen een mooie sociale basis. Hier kunnen mensen gebruik van maken om activiteiten in de buurt te organiseren en elkaar te ontmoeten. Dit vergroot onze toegankelijkheid en de onderlinge betrokkenheid.

b. Gangmakers

Een gangmaker is iemand die een initiatief in een straat of buurt onderneemt om de sociale samenhang te versterken. Bijvoorbeeld door het organiseren van activiteiten en het stimuleren van onderling contact.

Huidige gangmakers zouden als rolmodel kunnen dienen voor potentiële nieuwe gangmakers. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de dorpsportretten in de Heraut. Met een wervende tekst als 'Wil jij ook gangmaker worden in jouw straat?'

De gangmakers met ervaring kunnen vervolgens gekoppeld worden aan de mensen die naar aanleiding van het artikel actief willen worden in hun straat of buurt. Zij kunnen als ervaringsdeskundige de nieuwe gangmakers op weg helpen.

Een mooi fenomeen dat met behulp van gangmakers kan worden geïnitieerd is de 'Lief en Leedstraat'^{2*}.

¹ Dit past bij prioriteit 1, 2 en 3 van gemeente Lansingerland zoals vastgelegd in de nota Vitaal en waardig ouder worden in Lansingerland (pagina 6 en verder)

^{2*} Toelichting Lief & Leed-straat
Landelijk is het concept van de Lief & Leed-straat ontwikkeld.

c. Activiteiten die uitnodigend zijn

Mensen hebben veel verschillende interesses. Dat maakt het uitdagend om aan te sluiten bij de interesses en behoeften.

Casa Cadanza gaat een mooi cultureel aanbod verzorgen. Wij willen graag in samenwerking met Casa Cadanza een aanbod voor senioren realiseren, of een korting bedingen voor actiefashouders. Hiermee stimuleren wij dat inwoners met een culturele interesse elkaar ontmoeten.

Wat gaan we doen

ad a

Vanuit onze locaties versterken we ons netwerk in de directe wijk/omgeving versterken. Met de wijkverpleging, de wijkagent, de betrokken eerstelijnszorg, kerken e.a. We zetten een signaleringsoverleg op.

We versterken ook de betrokkenheid met onze locaties door niet altijd onze naam Welzijn Lansingerland te gebruiken maar ook duidelijker te laten zien dat we voor Bleiswijk of en andere kern zijn.

Het beheren van ruimtes en coördineren van de activiteiten kost vele uren per week. Met de huidige uren onderhouden en faciliteren wij nu drie grote ruimtes en 2 kleinere. We willen graag de rol van beheerder en coördinator vervullen in de ontmoetingsruimtes die in de toekomst gebouwd worden als er meer woningen voor senioren worden gerealiseerd. Met die kanttekening dat dat alleen kan als ook de beschikbare betaalde uren worden uitgebreid.

Er zijn in 2024 en 2025 twee projecten in het kader van Wonen, zorg en welzijn waar het aansluiten bij contactpersonen in straat of buurt belangrijk is. Deze projecten zijn gefinancierd vanuit DSW. We werken hierin samen met Laurens, gemeente, 3B-wonen en DSW.

ad b

We zoeken vanuit onze locaties gangmakers en toevoegen hen aan ons buurtnetwerk. Met hen onderhouden we contact zodat wij horen wat er in de omgeving speelt en waar behoefte aan is. We ondersteunen de gangmakers met advies, accommodaties, PR. De dingen waar we sterk in zijn.

ad c

- Welzijn Lansingerland ondersteunt de activiteiten die de gangmakers willen organiseren als daar behoefte aan is.

In een Lief & Leedstraat besteden bewoners extra aandacht aan een buur als dat nodig is. Bijvoorbeeld als iemand veel alleen is, net uit het ziekenhuis komt of een naaste heeft verloren. Zo dragen buren bij aan het bestrijden van eenzaamheid en houden ze een oogje op elkaar. Dat laatste gebeurt ook op vrolijke momenten zoals bij de geboorte van een baby, een nieuwe baan of het behalen van een diploma. Zo ontstaan warme, zorgzame straten en iedereen kan meedoen. Dit concept zou als voorbeeld kunnen dienen voor de concrete uitwerking van het preventief versterken van sociale netwerken in Lansingerland. Zie <https://www.liefenleedstraat.nl/>

- We roepen op via de media om activiteiten bij ons te organiseren die in de lijn van onze doelstellingen liggen. Hierbij hoort een open dag om onze locaties/mogelijkheden te bekijken.
- Wij zetten de samenwerking voort met Lansingerland Beweegt en Cultuur aan het Lint om aan te sluiten bij al lopende culturele- en beweegactiviteiten.
- We stimuleren de activiteiten rondom Burendag.

Met wie werken we samen

Om bovenstaande uit te voeren zijn 3B Wonen, de wijkagent/ politie en andere organisaties/personen zoals kerken, thuiszorgorganisaties, kappers, pedicures en bibliotheken goede signaleerders en vertakkingen van ons netwerk.

Financiën

- Fondswerving, bijvoorbeeld via 'Samen voor de Buurt'
- Subsidie Levendig Lansingerland
- Cofinanciering 3B Wonen waar het complexen van 3B Wonen betreft.
- Subsidies Oranjefonds
- DSW bijdrage voor reeds lopende projecten die 'buurtgericht' zijn als rondom de Naeldhorst en Leeuwerik.
- Bijdrage gemeente voor Lief en Leed (gemeente heeft dit plan al omarmd)

Thema 2 - Leefstijl en vitaliteit³

Toelichting en uitdaging

Een gezonde leefstijl helpt bij het voorkomen of vertragen van verschillende ziektebeelden. Bewegen, gezonde voeding, niet roken, niet of matig drinken en voldoende ontspanning zijn zaken waar je zelf mee aan de slag kunt om een gezonde leefstijl te creëren. Vanuit Welzijn Lansingerland stimuleren we een gezonde leefstijl.

Door het aanbieden van beweegactiviteiten, goede maaltijden, door te zorgen dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en door mensen zinvolle activiteiten te bieden. In termen van positieve gezondheid gezegd: de mens staat centraal; de nadruk ligt naast het dagelijks functioneren op participatie (meedoen), zingeving, mentaal welbevinden en kwaliteit van leven.

Voor onszelf zijn deze waarden duidelijk. Maar dragen wij deze waarden voldoende uit naar buiten, naar cliënten en subsidieverstrekkers? Hoe kunnen wij de koppeling leggen tussen een gezonde leefstijl en onze bestaande activiteiten? Zijn er nieuwe activiteiten gewenst?

De doelgroep die nu deelneemt aan de activiteiten van Welzijn Lansingerland heeft over het algemeen een hoge leeftijd van 75 jaar en ouder. Wij zien dat er wat betreft leefstijl bij deze groep winst te behalen is in gezonde voeding, meer bewegen en zingeving.

De jongere oudere doelgroep (derde generatie) van jonger dan 75 jaar heeft de weg naar ons nog niet gevonden. Het is een uitdaging om ook hen te stimuleren een gezonde leefstijl te omarmen. Dit zijn ook de mensen die we nu en in de toekomst nodig hebben als vrijwilliger.

a. Gezonde voeding

Veel alleenstaande ouderen besteden niet veel aandacht aan gezond koken, simpelweg omdat het niet gezellig is om alleen te eten. Waarom uitgebreid koken, als er niemand is om samen mee te eten? Het is niet voor niets dat de bestaande eetgroepen zeer populair zijn.

Ideeën vanuit de werkgroep om gezonde voeding te stimuleren zijn:

- Een gezond weekmenu samenstellen en schriftelijk verspreiden;
- Samen met de lokale supermarkten kijken of het mogelijk is om een maaltijdpakket voor 2 personen samen te stellen (nu zijn er alleen maaltijdpakketten voor 4 of 6 personen verkrijgbaar). Mensen kunnen dan voor 2x koken, of iemand uitnodigen om te komen eten;
- Mensen stimuleren om samen te eten;
- Bestaande eetgroepen uitbreiden, eventueel naar de avond;
- Verkenning uitbreiding naar en samenwerking met de Naeldhorst, het restaurant van de Tuinen;
- En mogelijkheden onderzoeken in uitbreiding van samenwerking met lokale restaurants.

b. Vitaliteit

Welzijn neemt deel aan het vitaliteitsakkoord. Vanuit deze plek wordt invulling gegeven aan onder andere valpreventie en motiveren tot bewegen.

³ Zie ook prioriteit 2 (pagina 10) uit de nota Vitaal en waardig ouder worden in Lansingerland van gemeente Lansingerland.

c. Zingeving

Ouderen geven aan het belangrijk te vinden dat er dagelijks 'iets op het programma staat'. Dat hoeft niet altijd een activiteit buiten de deur te zijn, maar kan ook een tv-programma, of bezoek van iemand zijn.

De werkgroep overweegt om een kalender te ontwikkelen, waarop Welzijn Lansingerland al een aantal activiteiten invult en waar de mensen zelf hun eigen activiteiten kunnen toevoegen. In de nieuwsbrieven die 3-maandelijks worden verspreid kan een kopje 'Activiteiten voor in de agenda' worden toegevoegd, waar de activiteiten voor de komende drie maanden worden benoemd.

d. Uitstraling bestaand aanbod

Recentelijk is het logo van Welzijn Lansingerland veranderd. Het heeft een leuke en frisse uitstraling gekregen. Om van het 'oude imago' af te komen zal er meer moeten gebeuren. Het verhippen van de namen van bestaande activiteiten zal helpen om een jonge en frisse uitstraling te realiseren. Bijvoorbeeld 'Blijf-fit fietsen', 'Blijf-fit wandelen', 'Breinfit', enz.

e. Vernieuwend aanbod

Daarnaast zal het aanbod aangepast moeten worden aan de wensen van de volgende generaties ouderen (de nu 70-85 jarigen). De huidige souldance activiteit is een voorbeeld, dit is een groot succes. Maar ook activiteiten als 'Praten over later' en 'Hoe blijf je zinvol bezig' worden gewaardeerd. Het is aan te bevelen een behoefteonderzoek te doen onder deze doelgroep en op basis van de uitkomsten het activiteitenaanbod aan te passen.

Wat gaan we doen?

- Gezonde voeding voor de huidige doelgroep stimuleren: weekmenu, maaltijdpakketten voor twee personen, uitbreiding eetgroepen,
- Fruit en ongezouten noten op de bar,
- Het ontwikkelen van een kalender in het kader van een zinvolle dagbesteding (iedere dag minimaal 1 activiteit),
- Verhippen van de namen van het huidige aanbod,
- Aandacht voor structurele frisse/ hippe communicatie naar buiten toe,
- Behoeftteonderzoek en nieuw aanbod voor de volgende generatie ouderen.

Toekomstkansen

Inmiddels zijn er ook particulieren of ondernemers die meer aanbod voor senioren ontwikkelen. Dat omarmen wij. We willen hen graag koppelen aan onze 'Actiefpas'.

Met wie werken we samen

We nemen deel aan het vitaliteitsakkoord en aan de keten valpreventie. Hierin zitten ook andere organisaties als de Lansingerland Beweegt, huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten en meer. Een goed netwerk om kennis aan te ontlennen, kennis te brengen en samen te werken.

Financiën

Communicatie en reclame zullen meer tijd kosten. Een kleine investering is hiervoor nodig. Er zijn SPUK en GALA-gelden die bestemd zijn voor leefstijl.

Thema 3 - Eenzaamheid en armoede

Toelichting en uitdaging

De relatie tussen eenzaamheid en armoede is overtuigend beschreven door o.a. Movisie, Nibud en andere onderzoeksinstituten.

Armoede leidt tot eenzaamheid door het niet kunnen betalen van activiteiten en het zich niet kunnen veroorloven van gastvrijheid. Armoede kan leiden tot schaamte en isolement.

Eenzaamheid leidt tot fysieke en mentale klachten.

Het voorkomen van eenzaamheid voor deze groep doen we om menselijke redenen en kan gezondheidskosten verminderen.

Lansingerland is in vergelijking met andere Nederlandse gemeenten een relatief rijke gemeente. Toch leeft 3.3 % van de inwoners op of rond het bestaansminimum. Uitgaande van 19.000 inwoners van 55 jaar en ouder, komt dit op 627 ouderen.

a. Hoe krijgen we de groep in beeld?

Mensen die niet veel geld te besteden hebben lopen daar over het algemeen niet mee te koop. Uit schaamte durven mensen hier niet over te praten. Terugtrekking uit het sociale leven is het gevolg.

Armoede is niet altijd aan de buitenkant te zien. In Lansingerland is bijvoorbeeld een groep voormalig zelfstandig ondernemers, met een eigen huis, maar geen pensioenopbouw. Ogenscheinlijk hebben zij het goed, maar zij moeten rondkomen van een (onvolledig) AOW-inkomen.

Een andere 'verborgen' groep is de groep mensen met een migratieachtergrond. Deze mensen zijn moeilijk in beeld te krijgen en helemaal waar het deze problematiek betreft.

Om deze groepen in beeld te krijgen zien wij diverse mogelijkheden;

- via het netwerk van beroepskrachten en vrijwilligers,
- via de Kledingbank, de Voedselbank,
- 3B Wonen,
- Thuiszorg/ wijkverpleging/ huisartsen en andere eerstelijnszorg,
- Politie en Boa's,
- de Zonnebloem, ouderenbonden,
- de kerken, de moskee,
- organisaties van of voor mensen met een migratieachtergrond en
- Samen Doen.

Met deze partners werken we aan een betere doorverwijzing, we informeren elkaar over huishoudens met een klein inkomen (met toestemming van de inwoner) over betaalbare activiteiten, tegemoetkomingen en over wet- en regelgeving op dit vlak.

We maken dit onderwerp bespreekbaar, bijvoorbeeld met artikelen in de Heraut en interviews m.b.v. RTV- Lansingerland. We werken met informatiebijeenkomsten en met folders/ flyers op plaatsen waar veel mensen komen.

Wij beogen hiermee dat er meer aandacht komt voor deze groep. Ook hopen we dat hierdoor het praten over geldproblemen uit de taboesfeer wordt gehaald.

Een ingang hiervoor kan zijn om welkomstbezoekjes te brengen aan nieuwe bewoners in de "Lief en Leed straten". Eventueel in samenwerking met 3B Wonen.

b. Hoe kunnen we mensen mee laten doen als ze eenmaal in beeld zijn?

De ouderenadviseur kan bij een doorverwijzing in gesprek gaan en kijken of de mensen optimaal gebruik maken van de voorzieningen die voorhanden zijn (toeslagen, volwassenenfonds, gratis OV enz.). Zij kunnen mensen doorverwijzen naar het Samen Doen spreekuur wanneer dit niet het geval is.

Per persoon zal gekeken moeten worden wat iemand graag zou willen doen. Vervolgens is het belangrijk te zorgen voor een warm welkom, eventueel een maatje dat het vertrouwen wint, de mensen over de drempel helpt en persoonlijke aandacht geeft.

We streven naar een financieel 'potje' waaruit voor individuen een activiteit geheel of gedeeltelijk betaald kan worden. Wanneer mensen hiervan gebruik maken stellen wij voor dat ze hiervoor een wederdienst doen. Dit hoeft niet iets groots te zijn, maar het gaat om het creëren van een gevoel van gelijkwaardigheid. Iets doen om mee te kunnen doen. Hoe goed is dat voor het gevoel van eigenwaarde!

We kunnen dit 'potje' zelf vullen door inzameling, sponsors enz. Ook de methode 'uitgestelde koffie' is een mogelijk voorbeeld.

Het behouden van enkele zeer betaalbare activiteiten is belangrijk.

c. Hoe vergroten we onze deskundigheid?

We organiseren een training om het onderwerp 'eenzaamheid' bespreekbaar te leren maken zonder de regie van iemand over te nemen. Wetend dat mensen niet makkelijk zelf hierover zullen beginnen.

Wat gaan we doen?

- Scholing voor het beroepskrachtenteam hoe het onderwerp armoede bespreekbaar te maken
- Creëren van een financieel 'potje' om mensen die het niet kunnen betalen mee te laten doen aan activiteiten. Dit, gekoppeld aan het opzetten van een systeem van het doen van een wederdienst, wanneer je gebruik maakt van het geld uit de pot.
- Het onderwerp armoede zichtbaar maken, door aandacht in de media, informatiebijeenkomsten, enz.
- Contacten leggen met ons netwerk om de doelgroep in beeld te krijgen.
- Speciale aandacht voor het bereiken van mensen met een migratieachtergrond (aansluitend bij acties die hiervoor al worden genomen).

Financiën

- Potjes creëren voor vrije deelname kaarten. Door bezoekers iets meer te laten betalen als ze dat willen voor inwoners met minder middelen. (zoals je ook kunt betalen voor CO2-compensatie).
- Ons budget deskundigheidsbevordering personeel en vrijwilligers kan hiervoor worden ingezet.

Thema 4 - Mentaal welzijn

Toelichting en uitdaging

Onvoldoende mentaal welzijn kan leiden tot terugtrekking uit de maatschappij.

Het gevoel hebben alles alleen te moeten oplossen en moeite hebben om hulp te vragen.

Het gevolg: een negatieve spiraal die leidt tot een laag zelfbeeld, afname van het nemen van initiatieven, eenzaamheid, enz.

Een gebrek aan mentaal welzijn leidt (kan leiden) tot eenzaamheid, depressies en lusteloosheid.

De volgende factoren kunnen leiden tot verminderd mentaal welzijn:

- Armoede
- Minder mobiel zijn
- Verlies van gezondheid (van zichzelf, of van een naaste)
- Mantelzorger zijn
- Cognitieve problemen
- Gevoel van weinig toekomstperspectief
- Slecht slapen
- Verlies van partner en sociale contacten/ weinig sociale contacten
- Angst voor de dood
- Problemen in de familie
- Stressvolle relatie
- Onverwerkte trauma's
- Afhankelijkheid
- Verlies eigen regie

Wanneer we kijken naar de risicofactoren is het goed om een onderscheid te maken tussen de 'jongere oudere' (<75 jaar) en de 'oudere oudere' (>75).

Bij de jongere oudere spelen vaker de factoren 'wie ben ik?' en 'zelfstandigheid versus afhankelijkheid' een rol. Het invulling geven aan de nieuwe levensfase vraagt aandacht.

Bij de oudere oudere spelen factoren als verlies van gezondheid, verlies van partner/ sociale contacten en angst voor de dood.

Belangrijk is om mensen uit een negatieve spiraal te krijgen. Te zorgen dat mensen weer zingevende contacten opbouwen, een zinvolle dagbesteding ervaren en zich nuttig voelen. Hierdoor zal het zelfvertrouwen en zelfwaardering worden vergroot.

Vinden en toe leiden

Vinden van mensen is één ding, maar hen zover krijgen om daadwerkelijk actie te ondernemen om mee te komen doen is wellicht nog moeilijker. We zullen actief aan de slag moeten om mensen toe te leiden naar bestaande en nieuwe activiteiten. Onder het mom van gezond leven verleiden we mensen om aan een beweegactiviteit deel te nemen. Daar zit altijd een sociaal aspect bij zoals samen koffiedrinken. Bij bewegegroepen ontstaat altijd een betrokken netwerk dat lief en leed met elkaar deelt.

Is ons huidige aanbod voldoende?

Welzijn Lansingerland biedt een breed scala aan activiteiten waar mensen aan mee kunnen doen. Ook op het gebied van mentaal welbevinden en zingeving; denk aan de cursus Grip en Glans (gaat over zingeving, je leven weer op de rit krijgen en rouw).

Op bijna alle locaties bieden we yoga. Dit draagt bij aan een betere mentale balans.

Wat gaan we doen?

- Een poule van maatjes opzetten, om mensen letterlijk te helpen de drempel over te stappen om deel te nemen aan de activiteiten.
- Kaartenactie lanceren: een kaart ontwerpen, die bestaande bezoekers van activiteiten aan iemand kunnen geven, waarop een uitnodiging staat om met hen mee naar de activiteit te gaan. Eventueel in combinatie met een publiekscampagne.
- Mensen aanspreken die je bijvoorbeeld bij het activiteitenbord ziet staan.
- Letterlijk 'de markt opgaan' en mensen actief aanspreken.
- Actief op zoek naar gangmakers in wijken die mensen in beeld hebben en hen kunnen toe leiden.
- Activiteiten gericht op ont-stressen. Bijvoorbeeld mindfulness en spiritualiteit.
- 'Praten over morgen' structureel inbedden.
- Een vitaliteitsacademie opzetten waarin diverse cursussen worden gegeven die de persoonlijke effectiviteit (Mentale veerkracht) bevorderen.

Met wie werken we samen?

Om mensen te vinden en naar ons toe te halen (kennis te laten maken met onze activiteiten) zullen we meer samenwerken met organisaties als Home-Instead, Saar aan Huis, de Mantelaar, ZZZelf, de Zonnebloem, KBO, PCOB en de wijkverpleegkundigen.

Financiën

- Het centrum voor levensvragen heeft middelen
- VWS heeft subsidies waar wij mogelijk gebruik van kunnen maken.

Thema 5 - Dekkend aanbod

Of beter gezegd: Aansluiten bij de behoefte

Toelichting en uitdaging

We zijn er voor iedereen in Lansingerland, ouderen en andere kwetsbaren. We hebben veel aanbod dat vanuit beleid en preventie door ons wordt geïnitieerd. Sommige activiteiten zijn twintig jaar geleden door inwoners zelf opgestart. Daar is niets mis mee. Maar inmiddels is de samenleving veranderd en sluiten we graag aan bij de behoeften van alle inwoners van Lansingerland.

In 2022 hebben we twee nieuwe groepen inwoners aangewezen waar we meer contact mee willen hebben en willen aansluiten bij hun behoeften: de Marokkaanse en de Surinaams-Hindoestaanse gemeenschap. Zij vormen de grootste groep van de niet-westerse gemeenschappen in Lansingerland volgens cijfers van het CBS.

In cijfers: 1400 Marokkaanse (500 eerste generatie en 900 tweede generatie) en 1650 Surinaamse (630 eerste generatie en 1020 tweede generatie) inwoners. Bron: CBS, 2022.

Daarnaast is de autochtone oudere van nu niet meer de oudere van twintig jaar geleden. Zeker de derde generatie ouderen, de mensen van 55 – 75 jaar, staan nog volop in het leven. Een deel werkt nog, betaald of vrijwillig, is mantelzorg, of is op een andere manier nog actief.

Hoe ontdekken we de behoeften van deze groepen?

Marokkaanse gemeenschap

De Marokkaanse gemeenschap lijkt redelijk georganiseerd, o.a. via de moskee. In de afgelopen jaren is geprobeerd om via de moskee contact met deze doelgroep te leggen, maar dit is niet gelukt. Wij benaderen de moskee, maar deze reageren nauwelijks.

De eerste stap die we moeten zetten is om structureel contact te leggen, om vervolgens de behoeften in kaart te brengen.

Naast de moskee stellen wij voor om hiervoor het bestaande netwerk in te schakelen: de Bibliotheek (Taalhuis), Humanitas, Samen Doen, bestaande cliënten uit deze groepen en bezoekers van Welzijn Lansingerland, burens, kennissen en vrienden.

Zij kunnen een ingang vormen om een relatie met de groepen tot stand te brengen.

Surinaams-Hindoestaanse gemeenschap

Deze gemeenschap lijkt minder georganiseerd. In ieder geval is er in Lansingerland geen vereniging specifiek voor deze doelgroep. Bij het ouderenadvies en de dagbesteding zijn een klein aantal mensen in beeld.

Ook hier geldt dat we via de mensen die wij, of onze samenwerkingspartners, al wel in beeld hebben e behoeften van deze groep te ontdekken.

Via een raadslid hebben wij vernomen dat de Surinaams hindoestaanse groep zeker behoefte heeft maar de weg naar ons nog niet vindt.

Aansluiten bij de behoefte

Nadat de behoeften in beeld zijn gebracht kan een passend aanbod worden gecreëerd.

Vooruitlopend hierop en zonder al in te willen vullen (wat we toch een beetje doen) komen al ideeën naar voren waar we mogelijk iets mee kunnen: multiculturele markt waar mensen zelf hun spullen/ en of eten mogen verkopen en een Iftar-maaltijd tijdens de Ramadan bezoeken. Maar nogmaals, dit moet aansluiten bij de behoefte.

Generatie allochtone jongere ouderen

Van deze doelgroep is deels bekend wat de behoeften zijn. Thema's die spelen zijn:

- Naderend pensioen;
- Zingeving;
- Zorgen voor de kleinkinderen;
- Verlies (van werk, gezondheid, sociale contacten);

De werkgroep ziet veel mensen uit deze jongere oudere doelgroep bij activiteiten als dansavonden, pub quizen, maatschappelijk betrokken activiteiten. Via hen kunnen wij mogelijk ons netwerk uitbreiden.

Maar eerst is het belangrijk om ook bij deze doelgroep de behoefte op te halen. Bijvoorbeeld via een enquête (via de gemeente?), ronde tafel bijeenkomsten en mensen die al in beeld zijn, maar die nog niet naar de activiteiten komen.

Op basis van de uitkomst van het behoefte-onderzoek kan, in overleg met de doelgroep, een passend aanbod worden samengesteld. Waarbij de mensen vooral gestimuleerd moeten worden om zelf de activiteiten te organiseren. Er kan ook behoefte bestaan aan verdieping van informatieve thema's.

Wat gaan we doen?

- Contact leggen met de Marokkaanse en de Surinaams- Hindoestaanse gemeenschap, rechtstreeks en via ons netwerk;
- Bezoek Surinaams eethuis
- Onze huidige klanten benaderen die uit deze groepen komen.
- Hiermee netwerkkansen bespreken.
- In kaart brengen behoeften derde generatie ouderen + aanpassen aanbod.

Financiën

Een stagiaire zou een behoefteonderzoek kunnen doen. Geld voor begroten. Uit eigen middelen.

Thema 6 - Behoud voldoende beroepskrachten en vrijwilligers

Toelichting en uitdaging

Het wordt steeds moeilijker om beroepskrachten te werven. Er zijn minder sollicitanten per vacature. Minder sollicitanten hebben het juiste profiel.

Ook voor vrijwilligers geldt dat het aanbod aan vrijwilligerswerk groot is. Mensen willen zich steeds minder binden aan een vaste wekelijks terugkerende vrijwilligersklus.

Aan de andere kant zijn mensen nog steeds betrokken bij hun omgeving en willen ze best iets doen.

Hoe behouden we onze werknemers en vrijwilligers voor Welzijn Lansingerland? En hoe werven we nieuwe mensen?

Is Welzijn Lansingerland een aantrekkelijke werkgever? Hoe is het om bij Welzijn Lansingerland te werken of vrijwilligerswerk te doen?

De leden van de werkgroep zijn het er over eens dat het prettig is om bij Welzijn Lansingerland te werken. Het medewerkersbetrokkenheidsonderzoek van 2023 en de exitgesprekken bevestigen hun mening.

Met opmerkingen [se2]: welke werkgroep?

Zowel beroepskrachten als vrijwilligers vinden bij ons:

- Een warm, klein team, aandacht voor elkaar;
- Beroepskrachten en vrijwilligers werken op gelijkwaardige basis naast en met elkaar; er is geen voelbare hiërarchie;
- Veiligheid: alles kan besproken worden;
- Een acceptabele werkdruk;
- Welzijn Lansingerland is een laagdrempelige klantgerichte organisatie, alle aandacht en tijd kan daadwerkelijk aan de klant besteed worden;
- Welzijn Lansingerland heeft een compleet aanbod. We kunnen inwoners op veel manieren helpen;
- Korte lijnen, zowel binnen als buiten de organisatie. We hebben een goed actief netwerk;
- Een flexibele werkgever.

De vrijwilligers geven aan het prettig te vinden ergens bij te horen en om zinvol bezig te zijn. Het Platform voor vrijwilligerswerk heeft onderzoek gedaan naar de drijfveren voor het willen doen van vrijwilligerswerk. Ergens bij horen is een zeer belangrijke drijfveer.

Wat gaan we doen

- Persoonlijke aandacht voor elkaar. Belangrijk is om aandacht te houden voor elkaar. Houd het badwater warm! We mogen het nooit gewoon gaan vinden dat we vrijwilligers en collega's hebben. Even aandacht, een bedankje, kopje koffie, dat is belangrijk. Een informele cultuur hoort bij ons.
- Werving vrijwilligers en medewerkers. We hebben de ervaring dat mond-tot-mond reclame goed werkt. We kunnen hier veel meer gebruik van maken. Gebruik het netwerk van vrijwilligers en medewerkers, laat hen enthousiaste verhalen delen met vrienden en bekenden. Gebruik deze verhalen ook in de media. Zo creëer je een sfeer van 'Hier wil ik ook bij horen'.

- Verander de klus. Richt nieuwe klussen anders in. Vrijwilligers willen vaker korte, kleinere klussen doen, projectmatig. Probeer zo flexibel mogelijk te zijn en mee te bewegen met de wensen van de vrijwilliger.
- Omdenken: 'Wat is er nodig?' In plaats van 'Wie is er nodig?' Verdeel de taken onder meer personen. Maak van een hele dag een halve dag. Maak van eens per week, eens per twee weken. Verdeel de klus onder meer vrijwilligers.
- Profiteer van jongere bezoekers (55+). Wanneer het activiteitsaanbod voor de jongere oudere groter en aantrekkelijker wordt, haal je meer potentiële vrijwilligers uit deze doelgroep in huis.
- Vrijwilligers en medewerkers als ambassadeur om het werven makkelijker te maken;
- Omdenken: het vrijwilligerswerk anders organiseren.
- Activiteitsaanbod voor de jongere oudere uitbreiden om zo een potentiële vindplaats van nieuwe vrijwilligers te creëren
- Jongeren binnenhalen zoals maatschappelijke stages.
- Projecten met jongeren/ scholen organiseren om ook deze groep te laten kennismaken met ouderen en iets doen voor een ander.
- Kandidaten op potentie screenen i.p.v. verworven vaardigheden.

Toekomstkansen

We kunnen onze lokale wortels nog beter benutten. Er zijn veel mensen die wel bij ons willen werken, ook als ze ouder zijn.

De digitale ontwikkelingen geven mogelijkheden om met hetzelfde aantal professionele uren meer te doen.

Meer oudere mensen aannemen, al werken ze maar een jaar of twee bij ons. Hiertoe betere introducties opstellen.

Klanten meer zelf laten doen via onze digitale applicaties voorafgaand aan een advies/ondersteuningstraject. Hierdoor wordt de druk op de professional kleiner.

Met wie werken we samen

Scholen en jeugdorganisaties.

Financiën

Het lijkt erop dat de komende jaren bezuinigd gaat worden binnen het sociaal domein. Een onzekere toekomst die onrust met zich mee zal brengen. Door met elkaar proactief naar oplossingen te zoeken, door te kijken naar alternatieve financieringsbronnen en te anticiperen op de ontwikkelingen, zal een dreigende situatie deels omgebogen kunnen worden naar kansen. Perspectief in plaats van onrust.

Tijdstabel implementatie

Wat is er nodig om te implementeren

1. Vaststellen door bestuur
 - Prioriteringsvolgorde/planning per jaar per thema vaststellen
2. Wie neemt regie
3. Welke aanvullende acties zijn er nodig om vorm e geven?
4. Miniprojecten van maken?
5. Begroting voor 2025 en volgende jaren maken,

	2024	2025	2026	2027
Thema 1 a b c te beleggen bij monitoren op				
Thema 2 a b c te beleggen bij monitoren op				

Risico's

Financiën

In Welzijnsland speelt altijd de vraag of er voldoende geld zal zijn om de uren te bekostigen die nodig zijn om onze plannen en prestatieafspraken uit te voeren.
Voor 2025 zien we geen grote wijzigingen in de subsidie op ons afkomen.

Voor 2026 komen de gemeentelijke financiën onder druk te staan. Mogelijk leidt dit tot een korting op onze subsidie. Dit heeft dan tot gevolg dat enkele taken niet meer verricht worden. De middelen uit SPUK en GALA zijn tijdelijk.

Op dit moment zijn onze te verwachten inkomsten zuinig begroot. Deze blijken in de praktijk van 2024 al beter dan verwacht. Ons herstel na de coronaperiode is inmiddels 100% geslaagd. (Na Corona bleven er veel mensen weg bij activiteiten, waardoor wij het eerste jaar slechts 60% van de inkomsten genereerden ten opzichte van de inkomsten van voor Corona). De verwachting is dat we de komende jaren nog wat meer inkomsten uit activiteiten en bar zelf kunnen verwerven. Onze financiële situatie is gezond.

Personeelsschaarste

Op dit moment hebben we genoeg personeel en geen openstaande vacatures. Dat kan morgen anders zijn.
Ons personeelsbestand hebben we recent met twee medewerkers aangevuld die graag urenuitbreiding willen. Beiden zijn goed opgeleid en springen graag in als een eventuele vacature vrijkomt.

Realisatie en implementatie

Er zijn meerdere vaste momenten in het jaar om de thema's te implementeren en de voortgang te bewaken.

Werkplan

In april/mei van elk jaar wordt het werkplan van het volgende jaar opgesteld door het team. Bekrachtigd door het bestuur en vastgesteld door de gemeente.

In het werkplan worden de thema's vertaald naar de verschillende teams en hun prestatieafspraken. Omdat de thema's al dateren uit 2023 hebben we voor 2024 al enkele thema's vertaald.

Rapportages

Er zijn drie momenten waarop wij de gemeente moeten rapporteren over de voortgang van de prestatieafspraken.

In april over januari-maart

In juli over april-juni

In januari over juli-dec

In mei over heel het jaar.

Deze rapportages worden opgeleverd door de medewerkers.

Individuele voortgang monitoring

De prestatieafspraken worden door elk individu vertaald naar handelen.

Twee keer per jaar worden de prestatieafspraken gemonitord.

In januari tijdens het startgesprek tussen directie en de individuele medewerker en een voortgangsgesprek in augustus/september.

Vak-teams

Er zijn twee vak-teams die maandelijks bijeenkomen:

-ouderenadviseurs, mantelzorgcoördinator en de coördinator praktische hulp

-medewerkers huiskamers (niet geïndiceerde dagbesteding)

Hierin wordt vaak casuïstiek maar ook voortgang en rolinvulling besproken.

Deze overleggen lenen zich prima om aan de thema's te werken.

Eenpitters

We hebben een aantal functies die slechts door één persoon worden uitgevoerd.

Coördinator buurtbemiddeling, coördinator mantelzorgondersteuning en coördinator VIP.

Zij hebben elke twee maanden met de directie een overleg.

Aanvullend voorstel

In het bestuur bespreken we de kwartaalrapportages en aan de hand van de tijdsplanning van de thema's ook de voortgang van het koersplan.

Conclusie

Het aantal momenten waarop de voortgang kan worden gemonitord is voldoende.

Wat hebben we nog meer te doen?

Bovengenoemde thema's hebben onze prioriteit maar geven geen volledig beeld van de reikwijdte van onze stichting. Daarom benoemen we in dit hoofdstuk taken die onze aandacht nodig hebben en later zijn gaan spelen of zullen gaan spelen.

Mantelzorgsteunpunt

Er heeft in 2024 een onderzoek plaatsgevonden naar de behoeften van mantelzorgers in Lansingerland. De uitkomsten van dit onderzoek zullen wellicht leiden tot een andere inrichting van het Mantelzorgsteunpunt.

Ouderenadvies

Ook hier speelt vaker de vraag tot waar gaan wij. Wat is onze rol. Een precies vraagstelling ontbreekt nog. Dit moet nader worden onderzocht,

Verminderen kwetsbaarheid organisatie

We zijn een kleine lokale organisatie, met alle voordelen van dien. Klein zijn heeft ook nadelen. Om ons heen liggen een aantal andere kleine lokale welzijnsorganisaties. Met hen kunnen we een regionale samenwerking opzetten t.b.v. nieuwe ontwikkelingen maar ook praktische zaken zoals het elkaar kunnen vervangen. Het is wenselijk om elkaar te versterken waar mogelijk, terwijl wij onze lokale verbinding behouden.

RIGA (Regionaal integraal gezondheidsakkoord)

Dit samenwerkingsverband tussen eerstelijnszorg en welzijnsorganisaties in de regio van DSW loopt vooruit op de knelpunten die ontstaan door het toenemen van de zorgvraag en afnemen van het zorgaanbod. Welzijn speelt hierin een rol. Het streven is de zorgvraag uit te kunnen stellen.

